

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Факультет психології
Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

“ ____ ” _____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія української культури»

Освітньо-професійна програма: «Реабілітаційна психологія»

Спеціальність: 053 Психологія

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Факультет психології

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія української культури»
для студентів спеціальності 053 «Психологія».

Розробник:

Білоус С. І., доцент кафедри філософії соціології та релігієзнавства, кандидат
філософських наук.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії, соціології та
релігієзнавства Протокол №1 від “26” 08. 2022 р.

Завідувач кафедри

Дойчик М. В.

26. 08. 2022 р.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки	нормативна
Змістові модулі - 2 Загальна кількість годин – 90	<u>Спеціальність:</u> 053 Психологія ОПП «Реабілітаційна психологія»	Рік підготовки: I
		Семестр: II
Тижневих годин для денної форми навчання – 2, з них: аудиторних – 2, самостійної роботи студента – 4.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції - 12
		Семінарські - 18
		Самостійна робота - 60
		Вид контролю: залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної й індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 33,33 % / 66,67 %.

II. Анотація. Мета та завдання навчальної дисципліни

«Історія української культури» («ІУК») – навчальний курс про цілісне бачення процесів та особливостей розвитку української культури.

Об'єкт вивчення курсу: процеси розвитку культури на українських землях, в українському суспільстві; предмет – матеріальна і духовна спадщина українців, перспективи її збагачення.

«Історія української культури» знайомить із артефактами та духовними здобутками багатьох історичних періодів. Чільне місце у вивченні курсу відводиться матеріалу про видатні особистості у формуванні, й розвитку української культури, суспільства, держави, нації.

Особливість цього навчального курсу – відображення поєднання культури і духовності; культури і освіти, культури і виховання; культури і релігії; культури і мистецтва (у багатоманітні проявів і жанрів); культури

особистості людини; культури повсякденного життя чи професійної діяльності

Передбачається обговорення проблем і перспектив розвитку української культури на сучасному етапі та в майбутньому української держави.

Навчальний курс передбачає й рекомендує для активізації зацікавлення студентів основну (підручники, словники, посібники) й додаткову (наукові першоджерела, наукову періодику) літературу .

Предметом самостійних пошукових досліджень студентів з «Історії української культури» можуть стати сторінки з життя та творчої спадщини знаних українців, а також дослідження феноменів та явищ матеріальної й духовної культури в регіонах їх поширення.

“Історія української культури” викладається у даному випадку для студентів денної форми навчання вищого навчального закладу IV рівня акредитації – Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, - які здобувають ступінь бакалавра (за спеціальністю 053 Психологія; Освітня програма «Реабілітаційна психологія»).

Мета: формування наукових знань про історію розвитку української культури.

Цілі курсу: вивчення особливостей української культури в історії минулого й сучасності

Завдання курсу:

- пояснити студентам основні поняття культурології, що є вступом до «Історії української культури»: «культура», «хронологія культури», «культурно-історична епоха», «стиль», «національна культура»;
 - показати органічний зв'язок розвитку української культури з культурами європейського Заходу;
 - ознайомити студентів з основними етапами розвитку української культури та її найбільш яскравими явищами;
 - навчити студентів порівнювати різні культурні явища/феномени, осмислювати та оцінювати інформацію про них, вибудовувати власні висновки; реагувати на питання/відповіді, провадити бесіди; толерувати розбіжні точки зору;
 - розвиток ціннісного відношення студентської молоді до української культури;
 - усвідомлене розуміння змістового наповнення понять: «національна культура; національна ідентичність; полікультурність; патріотизм та ін..».
- та ін. в українському духовному просторі.

Компетентності

ЗК11 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та

форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК12 Здатність і готовність розуміти психологічний зміст суспільних процесів і впливати на них з позицій принципу гуманізму; діяти соціально відповідально та свідомо; ставитись з повагою до мультикультурності та різноманітності; спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності, протидіяти її дискримінації.

Програмні результати навчання :

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні та гендерно-вікові відмінності.

ПР17. Демонструвати соціально-відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

Робоча програма передбачає аудиторні (-онлайн, -офлайн) заняття (лекційні, семінарські), самостійну роботу студентів. Програма охоплює список рекомендованої (основної і додаткової) літератури, теми лекційних і семінарських (практичних) занять, програмові вимоги до курсу (які допомагають зорієнтуватися студентам у підготовці до підсумкової контрольної роботи).

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин /3 кредитів ЄКТС.

III. ПРОГРАМА навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Вступ до історії української культури. Середньовічна й ранньомодерна історія української культури

Тема 1. Вступ до історії української культури.

Актуальність поглибленого вивчення історії української культури.

Визначення понять: «культура»; етнічна та національна культура; культурність; цивілізація, національна ідентичність.

Сутність культури, структура. Розвиток уявлень про цивілізацію. Багатозначність поняття цивілізація. Культура і цивілізація.

Типологія (класифікація) культури: форми та види культури. Субкультура. Контркультура. Елітарна культура. Масова культура. Глобалізована культура. Культура міста. Культура села. Культура особистості. Національна культура. Народна культура. Етнічна культура.

Цінності української культури. Українська мова як цінність української нації і культури. Національні цінності. Державні, національні, народні символи.

Тема 2. Культура України періоду Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.

Древні культури на території України.

Типологія культури Середньовіччя та її особливості. Візантійський стиль культури та мистецтва.

Матеріальна і духовна культура східних слов'ян. Промисли й ремесла. Язичницькі вірування русичів. Релігійний синкретизм християнства і язичництва у часи Київської Русі та його трансформація.

Характерні особливості киеворуської культури. Цінності української культури періоду Київської Русі.

Писемність та освіта княжої доби. Оригінальна література Княжої доби. «Повчання Володимира Мономаха дітям». Перекладна література княжої доби. «Бджола» як видатна пам'ятка перекладної літератури в культурі Київської Русі. Літописання Княжої доби.

Пам'ятки сакральної і світської архітектури середньовічного Києва. Софія Київська. Києво-Печерська лавра. Золоті ворота.

Давньоруський живопис. Іконопис. Стінопис. Ікона Холмської Божої Матері.

Загальні особливості галицько-Волинської культури.

Тема 3. Культура України періоду XIV – поч. XVII ст.

Характеристика поняття «Ренесанс в українській культурі XV–XVI століть». Культурно-історичні процеси на українських землях середини XIV–XVI століть. Острог, Львів, Київ – центри розвитку української освіти, науки, книгодрукування. Друкарська справа в Україні. «Осьмогласник» і «Часослов», «Апостол», «Буквар» - як перші друковані книги.

Ренесансна філософія в Україні (Юрій Дрогобич, Станіслав Оріховський-Роксолан). Латинські школи, єзуїтські колегії. Гуманістичні ідеї. Укладення Пересопницького Євангелія.

Братські школи в українській культурі.

Релігійно-культурна й освітня діяльність Острозького осередку. Острозька Біблія та філософська й богословська думка в Острозькій академії.

Полемічна література в культурі українського Ренесансу. Творчість Івана Вишенського. Полеміст Філарет Христовор.

Українська художня культура XIV–XVI ст. Народний живопис. Українська ренесансна ікона.

Тема 4. Культура України епох бароко, просвітництва, класицизму

Умови розвитку української культури Нового часу. Доба Гетьманщини. Козацтво як культурне явище.

Українське Просвітництво XVII-XVIII ст. Плеяда просвітителів Києво-Могилянської академії. Лазар Баранович. Дмитро Бортнянський. Максим Березовський. Феномен творчості Григорія Сковороди в українській культурі епохи просвітництва. Українське літературне бароко. Львівський університет. Харківський колегіум.

Видатні архітектори та архітектурні споруди українського бароко. Андріївська церква (Київ). Церква Св. Юрія (Львів). Іван Пінзель. Скульптура бароко в Україні.

Містобудування і стиль бароко на Прикарпатті: Станиславів. Український портретний живопис XVIII ст. Іконостас стилю бароко. Іван Руткович. Ікона бароко. «Хатня» ікона України стилю бароко.

Становлення професійної музичної культури: Максим Березовський, Артемій Ведель, Дмитро Бортнянський. Глухівська школа співу та інструментальної музики.

Класицизм в живописі. Класицизм в архітектурі.

Феномен романтизму в українській культурі.

Змістовий модуль 2. Нова й новітня історія української культури (друга половина XIX – початок XXI ст.)

Тема 5. Культура України періоду XIX – 20-ті рр. XX століття. Національно-культурне відродження в Україні.

Вільно орієнтуватись у навчальному матеріалі:

Українська культура в складі Російської імперії; українська культура на західних українських землях у складі Австрії. Етапи українського національно-культурного відродження XIX ст.

Українське дворянство козацького походження на Лівобережжі – опозиційна сила до російського уряду. На Правобережжі - польсько-українське шляхетство.

Етапи українського національно-культурного відродження XIX ст.: академічний, культурницький, політичний.

Іван Котляревський та українська літературна мова; «Енеїда» (1798 р.).

Харківський гурток літераторів. Народництво.

«Кирило-Мефодіївське братство», «Книга буття українського народу».

Хлопомани (50-рр. XIX ст.). Створення перших Громад - товариств поширення освіти. «Українська громада» у Києві (1862 р.)

1863 р. – Валуєвський циркуляр (заборона друкування науково-популярних і релігійних книг українською мовою). 70-ті рр. XIX ст. – відновлення громадівського руху (С.Подолінський, О.Терлецький, М.Зібер, М.Павлик, І.Франко, М.Драгоманов). Українофіли, «соціальні демократи».

«Емський указ» (1876 р.).

Контакти П.Куліша та М.Драгоманова з інтелігенцією Галичини; львівська преса (газета «Правда»). 1890-1914 рр. - політична активізація національного руху.

«Братство тарасівців». Революційну українську партію (1900)- РУП. М.Міхновський «Самостійна Україна». Українська соціал-демократична робітничая партія (УСДРП) 1905 р. Товариство українських поступовців (ТУП). М.Міхновський – засновник організованого українського націоналізму.

Народницькі періоди національно-культурного відродження: інтерес української інтелігенції з числа дворянства до українського історичного минулого; до життя народу, побуту, звичаїв, традицій, обрядів. Народництво - джерело українського романтизму. Поети-романтики (Є.Гребінка, М.Костомаров, А.Метлинський, М.Шашкевич, Т.Шевченко) наголошують, що українська мова головний чинник розвитку національної культури. Наукове мовознавство. О.Потебня («Думка і мова», «Замітки про малоруське нарiччя» (1870), «Мова і народність» (1895)). Поетична та художня творчість Т.Шевченка; вплив на літературну діяльність українських поетів та прозаїків.

М.Драгоманов (етнограф-фольклорист, літературознавець).

Модерністський період в літературі, реалістичний напрям (І.Нечуй-Левицький, І.Франко, Леся Українка, Б.Грінченко). Неоромантики. Національне книговидавництво й преса. Світський театр. Г.Квітка-Основ'яненко. професіональний український театр (М.Кропивницький).

Класичні будови. Ампір. Національне церковне будівництво. Впливом класицизму на скульптуру кінця XVIII-першої половини XIX ст.

У 1863 р. побачив світ вірш П.Чубинського «Ще не вмерла Україна» з нотами композитора М.Вербицького (1815-1870). З проголошенням Української Народної республіки у 1917 році пісня «Ще не вмерла Україна» стала українським національним гімном.

Світове визнання української музики. М.Лисенко.

Університети і вища освіта в Україні в XIX ст.

Етапи та умови розвитку культури України першої третини XX століття:

- 1905 – 1917 рр. (1917 р. утворення Центральної Ради, яку очолив М.Грушевський. Проголошення самостійності УНР)
- 1917-1930 (українське національно-культурне відродження)

Традиції, звичаї, фольклор, етнографія – об'єднуючий чинник в українській культурі початку XX ст.

Видатні діячі кінця XIX - початку XX століття в Україні – Л.Українка, І.Франко, М.Грушевський, Б.Грінченко, М.Міхновський, Є. Чикаленко та ін.

Розвиток історичної науки в Україні: Д.Яворницький «історії Запорізької січі»; діяльність Наукового товариства ім. Шевченка.

Модерністські стильові пошуки: символізм, імпресіонізм, романтизм, неоромантизм, неореалізм, кубізм, експресіонізм, футуризм.

Нова школа української літератури: О.Кобилянська, М.Коцюбинський, В.Стефаник; О.Олесь, В.Винниченко, М.Вороний.

Новаторські мотиви у живопису та графіці (О. Мурашко, О. Новаківський, П. Ковжун, І. Труш, М. Сосенко, М. Бойчук).

Розвиток науки і техніки початку ХХ ст. (І. Сікорський, Ю.Кондратюк та ін.).

Відродження української культури за часів гетьмана П. Скоропадського:

- Послідовна перебудова вищої школи, розвиток української науки. Створення Української Академії наук (Київ).
- Державний український архів; Національна галерея мистецтв; Український історичний музей; Національна бібліотека; Державний драматичний театр; Українська державна капела та симфонічний оркестр.

1918-1921 рр.: літературні об'єднання; художні збірки й альманахи («Мистецтво», «Літературно-критичний альманах», «Червоний вінок», «Музагет», «Гроно», «Зшитки боротьби», «Шляхи мистецтва», «Жовтень», «Вир революції»).

Поетичні збірки В. Чумака, В. Сосюри, І. Кулика, В. Блакиного, Д. Загула, Г. Епик, В. Поліщук, Є. Плужника, Г. Шкурупій, П. Тичини. Впливи європейського символізму й футуризму на творчість українських письменників. Київська літературна група «неокласиків» (М. Зеров, М. Рильський, М. Драй-Хмара, П. Филипович, О. Бургардт). Виступи проти ідейної платформи «Пролеткульту». Літературні об'єднання - «Аспис», «Ланка», «Марс».

М.Хвильовий, М.Йогансен, М.Бажан, Ю.Яновський, О.Довженко: виступи за самостійний розвиток української літератури, культури.

«Україна чи Малоросія?» (М.Хвильовий, 1990 р.): ідея за розбудову України української.

Товариство «Просвіта». Критика ЦК КП(б) України (1922 – 1923 рр.) «Просвіти» за націоналізм (замість інтернаціоналізму і соціалізму).

Розвиток драматургії та театру (20-х рр. ХХ ст.): Державний драматичний театр (очолюваний О. Загаровим і В. Кривецьким), Державний Народний (П.Саксаганський), «Молодий театр» (Лесь Курбас, Гнатом Юра) / Театр ім. І. Франка (Лесь Курбас).

Нова драматургія (В.Винниченко, Я.Мамонтов, М.Куліш). «Покутська трійця». Творчість Василя Стефаника.

Образотворче мистецтво: Г.Нарбут, О.Богомазов, О.Екстер, В.Єрмілов, П.Холодний, О.Новаківський. Український монументальний живопис.

«Об'єднання сучасних митців» (ОСМ), засноване А.Петрицьким (доробок 150 портретів діячів української культури). Діяльність художників М.Бурачек, М.Жук, В. і Ф.Кричевських, О.Мурашко, К. Костанді, О. Шовкуненко, О. Курилас, В. Монастирського, О. Сорохтей.

Розвиток архітектури, скульптури 20-х рр. ХХ ст. в Україні. Стиль модерн в архітектурі («Будинок з химерами» В'ячеслава Городецького).

Українське кіномистецтво початку ХХ ст. Знамениті українські режисери та актори.

Музична культура (М.Леонтович, Я.Степовий). Оперне мистецтво і діяльність оперних театрів Києві, Одесі, Харкові, Катеринославі, Львові. Діяльність композиторів Л. Січинського, А. Вахнянина, Ф. Колесси,

С. Людкевича, В. Барвінського, Й. Витвицького. Виконавці світового рівня: С.Крушельницька, О.Мишуга, М.Меншинський, О. Руснак.

1926 рік – початок трагічного кінця українського національного відродження.

Національна культура на західно-українських землях 1920 – 1930 рр. Національно-культурні переконання митрополита Андрея Шептицького (на основі праці «Як будувати рідну хату?»). Освіта і наука ХХ ст. Розвиток вищої освіти на Прикарпатті (Учительський інститут у Станиславові).

Тема 6. Українська культура в ХХ ст. (30 – 90 рр.).

Етапи та умови розвитку культури України ХХ століття:

- 1905 – 1917 рр. (1917 р. утворення Центральної Ради, яку очолив М.Грушевський. Проголошення самостійності УНР)
- 1917-1930 (українське національно-культурне відродження)
- 1930- 1956 (сталінський тоталітаризм); 1941-1945 рр. (друга світова війна)
- 1956-1987 рр. – опір комуністичному режимові засобами культури й мистецтва
- 1987 р. - нова хвиля радикальних соціально-політичних змін в СРСР.

Культура України за доби тоталітаризму. Доба «розстріляного відродження». Голодомор. Репресії. Переслідування сільської культури.

Творчість А.Малишка, М.Рильського, В.Сосюри, М.Бажана, проза О.Гончара, документальна кінодраматургія.

Період «відлиги» (1956- 1961). Феномен шістдесятників в українській культурі. Творча діяльність І.Світличного, В.Стуса, Л.Костенко, В.Симоненка, І.Драча, М.Вінграновського, І.Дзюби, В.Мороза, В.Чорновола, М.Осадчого, становить героїчну сторінку української культури цих років. Для В.Стуса, В.Марченка, О.Тихого, Ю.Литвина. Періоди репресій української інтелігенції.

Діячі української культури в еміграції: Є. Маланюк, С. Гординський, І.Багрянний, О.Архипенко, А.Рудницький, Д.Чижевський та ін. Творча спадщина Д.Донцова, Ю. Липинського, В.Винниченка.

Тема 7. Історія української культури: новітній період розвитку.

Особливості розвитку культури України на початку ХХІ століття. Роль релігій і церкви в розвитку культури новітнього періоду України. Християнська культура України в умовах сучасності. Загальні тенденції розвитку сучасної

літератури України. Розвиток театрального мистецтва: традиції та інновації. Музично-пісенне життя України. Кіноіндустрія та телебачення України. «Незалежний» період розвитку вітчизняного мистецтва. Сучасний арт-ринок України. Архітектура: нові напрямки та архітектурні рішення. Розвиток фотомистецтва в Україні.

3. Структура навчальної дисципліни.

Назви навчальних тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього	у тому числі			С.р.
Л.		Сем.	Інд.		
Вступ до історії української культури.		2	2		6
Культура України періоду Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.		2	2		6
Культура України періоду XIV – поч. XVII ст.		2	2		6
Культура України епох бароко, просвітництва, класицизму.		2	2		6
Культура України періоду XIX – 20-ті рр. XX століття. Національно-культурне відродження в Україні. Велич особистості в українській культурі.		2	4		6
Українська культура в XX ст. (30 – 90 рр.).		2	4		6
Історія української культури: новітній період розвитку.			2		6
Усього годин	90	12	18		60

4. Самостійна робота студентів.

№ з/п	Назва роботи	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять.	40
2	Проходження тестових завдань на платформі дистанційного навчання	20
	Разом	60

5. Самостійна робота студента: приклад завдань.

1. Презентація: «Видатні постаті української культури періоду барокко».
2. Презентація: «Живописна творчість Тараса Шевченка».
3. Презентація «Видатні жінки української культури XX – поч. XXI століття».
4. Презентація «Художня культура сучасної України».
5. Представлення з елементами творчої інсценізації: «Звичаї і традиції українського народу».
6. Майстер-класи: «Писанкарство»; «Вишиванки і вишивка».

7. Презентація: «Декоративне мистецтво в культурі українців: вишивка і вишиванки».
8. Представлення з елементами інсценізації: «Театральне мистецтво в українській культурі».
9. Презентація і майстер-клас: «Українська національна кухня»

6. Підсумкова контрольна робота студента.

6.1. Приклад письмових завдань для підсумкового контролю знань студента:

Варіант №1

1. Культурологія як наука про культуру: час виникнення, зміст, умови розвитку в Україні.
2. Які особливості ікони стилю бароко в Україні?
3. Коли виникла і за яких умов розвивалася друкарська справа в Україні ?
4. Погляди патріарха Любомира Гузара щодо духовно-церковного життя України.
5. Визначення понять: глобалізована культура, масова культура, кітч, елітарна культура, культура особистості.

6.2. Приклади тестових завдань для підсумкової роботи студента. (Пакет тестів розміщений на «Дистанційному навчанні» (слід шукати за розкладом, за назвою предмета, прізвищем викладача)).

- **Самовизначення особи в національному контексті – це**

- {
- А) національна ідентичність
- Б) народна культура
- В) етнічна культура
- Г) фольклор
- }

- **Українська культура як цілісна система включає в себе:**

- {
- А) матеріальну і духовну культуру, створену українцями як у материковій частині України, так і за її межами (у близькому і далекому зарубіжжі)
- Б) синтез найкращих досягнень усіх національних культур різних народів, які населяють планету
- В) соціально прийняті форми соціально-культурної диференціації
- Г) орієнтацію на задоволення запитів і потреб еліти
- }

- **Типове зображення Богоматері з піднятими на рівень голови руками в давньоруських розписах носить назву ...**

- {
- А) Покрова
- Б) Оранта
- В) Одигитрія
- Г) Замилування
- }

- **Головний купол Софіївського собору у Києві присвячений мозаїчному зображенню Христа Пантократора. Що у перекладі з грецької мови означає «Христос Пантократор» ?**

- {
- А) Суддя світу

- Б) Милостивий
- В) Вседержитель
- Г) Справедливий

}

- **Хто режисер фільму «Білий птах з чорною ознакою»?**

{

- А) С. Параджанов
- Б) Л. Осика
- В) Ю. Ілленко
- Г) Л. Биков

}

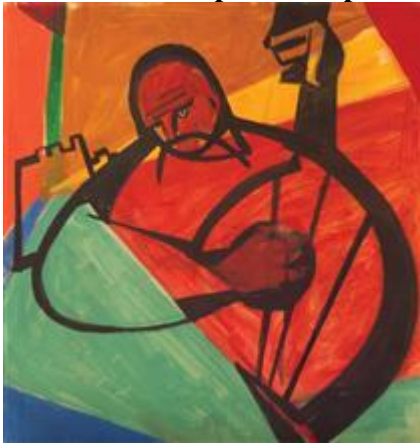
- **Хто автор твору «Як будувати рідну хату?» ?**

{

- Тарас Шевченко
- Микола Костомаров
- Андрей Шептицький
- Ліна Костенко

}

- **Хто є автором картини, репродукцію якої зображено на фото ?**

{

- М. Приймаченко
- А. Горська
- К. Білокур
- Т. Яблонська

}

7. Види роботи з «Історії української культури», методи навчання; система оцінювання.

Форми роботи: лекції, семінари, КСР.

До семінарського заняття студенти попередньо готують матеріал з рекомендованих джерел за визначеним планом теми семінару. Під час семінарських занять зазвичай передбачено 2 форми контролю: усний (захист есе, рефератів, інформаційних повідомлень, участь у бесіді, відповіді за паном семінару) і тестовий (тести).

Презентація готується за бажанням студентів для КСР / як варіант здача підсумкових тестів КСР.

Тестові завдання виконуються студентами в університетській системі d-learn.

Формат PowerPoint. Загальний обсяг слайдів 20-23.

Якщо студент впродовж навчального семестру не набрав 25 балів зі 100 (без поважних причин), то є підстави не допустити до перездачі за талоном .

Студент, що отримав впродовж семестру 50 – 100 балів в загальному результаті отримує залік (підсумкову форму контролю з ІУК).

Залік студенти отримують на основі суми балів за поточні форми контролю, КСР.

Політика навчальної дисципліни «Історія української культури»

Академічна доброчесність	Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатській національній університет імені Василя Стефаника та Кодексом честі університету https://pnu.edu.ua/положення-про-запобіганняплагіату/ .
Пропуски занять (відпрацювання)	Відвідування занять є важливою складовою навчання. У випадку пропусків, передбачається відпрацювання занять. Відпрацювання пропущених занять передбачено через опрацювання матеріалів дистанційного навчання, а також через надсилання окремих пошуково-творчих робіт (через електронну пошту).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Зниження 2 балів від загальної оцінки роботи.
Невідповідна поведінка під час заняття	Забороняється: - Ненормативна лексика;

	- Неетична поведінка; - Снобізм.
Додаткові бали	Виступ на студентській конференції (10 б.)
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи

Методи: навчальна бесіда, усне опитування, виступи, дискусії, презентації; екскурсії, обговорення проблемних питань.

9. Загальний принцип розподілу балів з «ІУК»

Система оцінювання курсу:

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Семінарське заняття	40
Тестовий контроль знань	50
Підсумкова контрольна робота	10
Максимальна кількість балів	100

Шкала оцінювання.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ до курсу «ІУК»:

1. Історія української культури: предмет дослідження. Основні періоди розвитку української культури.

2. Культурологія як наука про культуру: час виникнення, зміст, умови розвитку в Україні.
3. Визначення понять: «культура»; етнічна та національна культура; культурність; цивілізація.
4. Сутність культури. Структура. Культура і цивілізація.
5. Класифікація (типологія) культури: форми та види культури.
6. Цінності української культури.
7. Древні культури України. Трипільська культура.
8. Особливості та стилі культури Середньовіччя.
9. Матеріальна і духовна культура східних слов'ян.
10. Характерні особливості киево-руської культури. Цінності української культури періоду Київської Русі.
11. Писемність та освіта княжої доби.
12. Оригінальна література княжої доби. «Повчання Володимира Мономаха дітям».
13. Перекладна література княжої доби. Морально-етичні повчання «Бджоли».
14. Літописання як оригінальна література Княжої доби.
15. Пам'ятки сакральної і світської архітектури середньовічного Києва.
16. Давньоруський живопис. Книжкова мініатюра.
17. Іконопис.
18. Характеристика поняття «Ренесанс в українській культурі XV–XVI століть».
19. «Ренесансна філософія в Україні» (Юрій Дрогобич, Станіслав Оріховський).
20. Братські школи в українській культурі.
21. Видатні творці художньої культури Європейського Ренесансу (Ян Ван Ейк. Леонардо да Вінчі. Мікеланжело Буонарроті. Рафаель Санті. Тіціан Вечелліо. Ієронім Босх. Сандро Ботічеллі.)
22. Релігійно-культурна й освітня діяльність Острозького осередку.
23. Острозька Біблія та філософська й богословська думка в Острозькій академії.
24. Друкарська справа в Україні.
25. Полемічна література в культурі українського Ренесансу.
26. Творчість Івана Вишенського.
27. Полеміст Філарет Христовий.
28. Іван Вишенський в духовній культурі України.
29. Українська художня культура XIV–XVI ст.: живопис, скульптура, гравюра.
30. Українська ренесансна ікона.
31. Умови розвитку української культури Нового часу. Козацтво як культурне явище.
32. Українське Просвітництво XVII–XVIII ст. Плеяда просвітителів Києво-Могилянської академії.
33. Феномен творчості Г. Сковороди в українській культурі.
34. Видатні фортеці, замки і палаци України. Палац Потоцьких (Львів). Паркове мистецтво в Україні.

35. Українське літературне бароко.
36. Видатні архітектори та архітектурні споруди українського бароко.
37. Містобудування і стиль бароко на Прикарпатті: Станиславів.
38. Український портретний живопис XVIII ст.
39. Ікона бароко.
40. «Хатня» ікона в Україні як культурно-сакральне явище.
41. Скульптура бароко в Україні.
42. Становлення професійної музичної культури: Максим Березовський, Артемій Ведель, Дмитро Бортнянський. Глухівська школа співу та інструментальної музики.
43. Класицизм в живописі.
44. Класицизм в архітектурі.
45. Усна народна творчість в українській культурі.
46. Українські народні звичаї і традиції: родинна-побутова обрядовість.
47. Вишиванки: регіональні особливості кольору, символики.
48. Народні і державні символи українського народу.
49. Видатні постаті в культурі України XIX ст.: Іван Котляревський, Микола Костомаров, Пантелеймон Куліш.
50. Літературана творчість Тараса Шевченка в українській культурі.
51. Живописна спадщина Тараса Шевченка в українській культурі.
52. «Руська Трійця» і її значення в культурному житті Галичини.
53. Особливості розвитку освіти в Україні в XIX ст. Товариство «Просвіта».
54. Українська література другої половини XIX ст.
55. Наукове товариство ім. Т. Шевченка та його роль у культурному розвитку України.
56. Творчість Михайла Грушевського в українській культурі.
57. Іван Франко і розвиток української культури.
58. Леся Українка і розвиток української культури.
59. Розвиток професійної музичної культури в Україні XIX ст.
60. Значущість творчості Миколи Лисенка.
61. Український живопис другої половини XIX ст.
62. Феномен театру корифеїв в українській культурі.
63. Бойчукізм як культурно-мистецьке явище.
64. Жанрове різноманіття творчості Івана Труша.
65. Літературні угруповання початку XX століття в Україні.
66. «Покутська трійця». Постать Василя Стефаника в українському суспільстві.
67. Лесь Курбас і театральне мистецьке об'єднання «Березіль».
68. Українське кіно початку XX ст. Українська кінематографія в Радянському союзі.
69. Стиль модерн в архітектурі («Будинок з химерами» В'ячеслава Городецького).
70. Національно-культурні переконання митрополита Андрея Шептицького (на основі праці «Як будувати рідну хату?»).
71. Освіта і наука XX ст. Розвиток вищої освіти на Прикарпатті (Учительський інститут у Станиславові - Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника).

72. «Соціалістичний реалізм» в культурі України Радянського періоду.
73. Шістдесятництво (творчість Ліни Костенко).
74. Українська культура періоду «відлиги». Образ жінки періоду хрущовської «відлиги» (на сторінках журналу «Радянська жінка»).
75. Українське образотворче мистецтво другої половини ХХ ст. (Алла Горська, Тетяна Яблонська).
76. «Наївне мистецтво» Марії Приймаченко.
77. Постать Михайла Фіголя в художній культурі Прикарпаття.
78. Феномен «Червоної Руги» та інших творів Володимира Івасюка.
79. Постмодернізм як явище культури українського постіндустріального суспільства кінця ХХ – початку ХХІ ст.
80. Кіномистецтво в Україні початку ХХІ століття.
81. Станіславівський феномен (Юрій Андрухович, Юрій Іздрик).
82. Масова культура, кітч, українська пісня, патріотизм: визначення і взаємовідношення понять.
83. Видатні представники духовно-церковної культури України: патріарх Любомир Гузар, патріарх Філарет (Денисенко).
84. Основні сучасні стилі в дизайні інтер'єру: ар-деко, кітч, лофт, мінімалізм, модерн, хай-тек, еkleктика. Ландшафтний дизайн.
85. Етнічний стиль в дизайні одягу.
86. Лідерство, волонтерство, ментальність, менталітет, нація, народ, національна свідомість, громадянська свідомість, особистісний ріст, особиста відповідальність: визначення понять.
87. Постмодернізм як явище культури українського постіндустріального суспільства кінця ХХ – початку ХХІ ст.
88. Кіномистецтво в Україні початку ХХІ століття.
89. Станіславівський феномен (Юрій Андрухович, Юрій Іздрик).
90. Масова культура, кітч, українська пісня, патріотизм: визначення і взаємовідношення понять.
91. Видатні лідери духовно-церковного України: патріарх Любомир Гузар, патріарх Філарет (Денисенко).

11. Методичне забезпечення:

опорні плани-конспекти лекцій; першоджерела, хрестоматії першоджерел; навчальна література, ютуб-ресурси, наочні матеріали, силабус до семінарських занять, самостійної роботи студентів.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Базова література:

№	Назва.	К-сть прим.
1	Абрамович С. Д. Світова та українська культура: Навчальний посібник / Семен Дмитрович Абрамович. – Львів: Світ, 2004. – 344 с.	20
2	Історія української культури: Підручник / За ред. Павлової О. Ю. - К.: 2013. – 340 с. // Електронний ресурс:	Ел. ресурс

	http://culonline.com.ua/Books/istorria_ukr_kult_pavlova.pdf .	
3	Історія української культури: Навчально-методичний посібник з дисципліни / Укл. Петренко І. М., Сарапин В. В. – Полтава, 2012. – 504 с. // Електронний ресурс: http://www.culture.puet.edu.ua/files/iuk.pdf	Ел. ресурс
4	Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. 3-тє видання. – К., 2010. — 584 с. // Електронний ресурс: http://flightcollege.com.ua/library/7%20%D0%9A%D0%A3%D0%9B%D0%AC%D0%A2%D0%A3%D0%A0%D0%90%20%D0%9D%D0%90%D0%A3%D0%9A%D0%90%20%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%A1%D0%92%D0%95%D0%A9%D0%95%D0%9D%D0%98%D0%95/71%20%D0%9A%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F/%5BKordon_M.V.%5D_Ukra%D1%97nska_ta_zarub%D1%96zhna_kultura.3(BookSee.org).pdf	Ел. ресурс
5	Попович М. В. Нарис історії культури України / М. В. Попович — К., 1998. — 728 с. // Електронний ресурс: http://litopys.org.ua/popovych/narys.htm	Ел. ресурс
6	Хома І. Я. Історія української культури: навч. посібник / І.Я. Хома, А.О. Сова, Ж.В. Мина; за ред. І.Я. Хоми. – Львів, 2012. – 356 с. // Електронний ресурс: http://194.44.152.155/elib/local/r39.pdf	Ел. ресурс

Додаткова література і джерела:

№	Назва	К-сть примірників
1	Антофійчук В. І. Культурологія. Термінологічний словник: Навч. посібник / Володимир Іванович Антофійчук.. – Чернівці, 2007. – 160 с.	5
2	Атаманенко А., Атаманенко В. Духовна спадщина Острозької академії / Алла Атаманенко, Віктор Атаманенко // http://eprints.oa.edu.ua/3913/1/Atamanenko.pdf .	ел. ресурс
3	Антонюк Г. Ідеї суспільного прогресу й освіти у працях Феофана Прокоповича / Галина Антонюк // file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/Pippo_2013_5_27.pdf .	ел. Ресурс
4	Бабій Н. Відображення філософії бароко в містобудівельних принципах. Семантика забудови міста Станіславів / Надія Бабій// http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/16943/37-Babiy.pdf?sequence=1 .	ел. ресурс
5	Бойцун В. Кіномистецтво в Україні початку ХХІ століття/ Вероніка Бойцун // http://library.udpu.org.ua/library_files/stud_konferenzia/2016_1/13.pdf .	ел. ресурс
6	Вечерський В. Особливості стилю бароко в архітектурі України XVII–XVIII століть/ Віктор Вечерський //	ел. ресурс

	http://dspace.nbuiv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/16947/41-Vechersky.pdf?sequence=1 .	
7	Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Кравченко О.В. Історія світової культури. – С. 250 – 286. // file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/12.pdf	ел. ресурс
8	Герасименко С. Ю. Культурно-просвітницька діяльність Михайла Грушевського в Галичині (1894-1914 роки) / С. Ю. Герасименко // file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/znpkhnpu_ttmniv_2011_28_6.pdf	ел. ресурс
9	Герчанівська П. Е. Культурологія: термінологічний словник / П. Е. Герчанівська. – К.: 2015, - 439 с.	ел. ресурс
10	Греченко В.А., Чорний І. В. Світова та українська культура з тестовими завданнями / В.А. Греченко, І. В. Чорний. – К., 2009. – 416 с.	1
11	Давньоруська філософія як предтеча філософської думки в Острозькій академії // Кралюк П. М. Острозька академія в філософській культурі України : / П. М. Кралюк ін. – Острог, 2013. – С. 60 - 123 // https://lib.oa.edu.ua/files/funds/vudavnutstvo/OA_filos_kultura_Ukrainy.pdf .	ел. ресурс
12	Ковцуняк Світлана Іванівна (Білоус С.І.). Релігійно-світоглядні ідеї в давньоруських збірках афоризмів (за матеріалами редакцій «Бджоли»): автореферат дисертації канд. філософських наук. – К, 2005. – 30 с.	2
13	Ковцуняк С.І. (Білоус С.І.) Дослідження релігійно-філософських пам'яток Давньої Русі й модерна педагогіка соціалізації (на матеріалі давньоруської «Бджоли») // Збірник наукових праць НДІУ. Том II. – Київ. – 2004. – С. 411-416.	1
14	Кралюк П. Богословська думка Київської Русі. Князь Володимир Василькович / Петро Кралюк // https://risu.org.ua/ua/index/studios/studies_of_religions/65709/ 2017	ел. Ресурс
15	Катренко А. В. Михайло Грушевський як велетень української національної культури // https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/17613/1796.pdf?sequence=3	ел. ресурс
16	Крижановська Н. Є. Феномен «театру корифеїв» в культурному житті південноукраїнського регіону / Н.Є. Крижановська // http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/03/152.pdf	ел. ресурс
17	Корній Л. П. Микола Лисенко як творець української національної моделі романтичного стилю // Микола Лисенко, його діяльність і стильові параметри творчості: Мистецтвознавство //	ел. ресурс

	http://knmau.com.ua/chasopys/15_NBUV/docs/02_Korniy.pdf .	
18	Лісовська А. Тарас Шевченко – визначальна постать українського культуротворення / Анастасія Лісовська // http://ukrconf.fl.kpi.ua/wp-content/uploads/2014/12/40_Lisovs_ka_Anastasiya.pdf	ел. ресурс
19	Новиков А. Феномен театру корифеїв у контексті світової культури/ Анатолій Новиков // Українська література №10, 2012. – С. 5 – 12 // file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/Ulvzsh_2012_10_3.pdf .	ел. ресурс
20	Ізборник. Історія України IX – XVIII століть // http://izbornyk.org.ua/	ел. ресурс
21	Історія світової культури: Навч. посібник / Левчук Л.Т. та ін. – К., 2010. – 400 с.	1
22	Історія світової та української культури: Підручник / За ред. В. А. Греченко та ін. – К.: 2010. – 480 с.	1
23	Історія української та зарубіжної культури: Підручник / За ред. С. М. Клапчука. – К., 2004. - 358 с.	5
24	Єрошкіна О. О. Епоха класицизму: навч. посібник / О. О. Єрошкіна. – Х. : ХНАМГ, 2011. – 187 с.	ел. Ресурс
25	Захарчук О. Музичний дар Шевченка / Вісник Львівської національної академії мистецтв. - Вип. 25 // https://lnam.edu.ua/files/Academy/nauka/visnyk/pdf_visnyk/25/7.pdf	ел. ресурс
26	Зеліско Л. І. Культурологія (словник-довідник): Навчальний посібник / Л. І. Зеліско. – Ів.- Франківськ, 2005. – 179 с.	1
27	Кікоть А. А. Костюм українського козацтва як складова національної культури / А. А. Кікоть // Вісник ХДАДМ: Дизайн. – С. 34 – 38. // file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/had_2010_1_9.pdf	ел. ресурс
28	Ковальова М. М. Український портрет кінця XVII – XVIII століть як історико-культурне явище / М. М. Ковальова // Вісник ХДАДМ: Образотворче мистецтво. - № 3, 2011. – С. 113 – 116.	ел. ресурс
29	Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура / Микола Володимирович Кордон. – К., 2007. – 576 с.	10
30	Культурологія: підручник / За ред. А. Є. Конверського. – Харків, 2013. - 863 с.	1
31	Мистецька спадщина Пінзеля у Бучачі [Електронний ресурс] // http://pinzel.buchach.net/ .	ел. ресурс
32	Осадча О. Вплив стилю бароко на хатню ікону України /Олена Осадча // http://artisthelen.com/publications/vplyv-stylyu-baroko-na-hatnyu-ikonu-ukrajiny	Ел. Ресурс

33	Откович Т. Іконостас Церкви Воздвиження Чесного Хреста Монастиря Великий Скит у Маняві (Богородчанський іконостас) / Тарас Откович // Вісник НТШ. Число 50. – С. 61 – 64. // http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/23021/1/18-61-64.pdf .	ел. ресурс
34	Паламарчук Н. І. Роль «Руської трійці» у пробудженні національної свідомості західних земель України / Н. І. Паламарчук // http://history-pages.kpi.ua/wp-content/uploads/2016/02/41_3_Palamarchuk.pdf .	ел. ресурс
35	Пилєва Г. Постмодернізм як явище культури українського постіндустріального суспільства кінця ХХ – початку ХХІ ст./ Ганна Пилєва// http://ukrconf.fl.kpi.ua/wp-content/uploads/2014/12/63_Pylyeva_Hanna.pdf	ел. ресурс
36	Путіловська Н.Б. Життя і творчість Григорія Сковороди як феномен української культури епохи Просвітництва / Н. Б. Путіловська // «Young Scientist». - № 4.2 (44.2). - April, 2017. – С. 65 – 69. // http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/4.2/14.pdf .	ел. ресурс
37	Літопис: Ел. ресурс першоджерел // http://litopys.org.ua/oldukr2/oldukr18.htm .	ел. ресурс.
38	Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник. – Львів, 2005. – 568 с.	1
39	Матеріали до історії українського театру. Від витоків до початку ХХ століття / НАН України, ІМФЕ ім. Рильського. – К., 2016, - 280 с.	ел. ресурс
40	Матицин О. Проблема використання терміна «Ренесанс» в контексті української культури XV–XVI століть / Олексій Матицин/ Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Українознавчий альманах. Випуск 11. – С. 39 – 42. // file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/Ukralm_2013_11_14.pdf .	ел. ресурс
41	Матицин О. Українська ікона XV – XVI століть як вираз релігійної ідентичності українського народу / Олексій Матицин // file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/Nznuoak1_2010_5_68.pdf .	ел. ресурс
42	Меднікова Г.С. українська і зарубіжна культура ХХ століття: Навч. посібник / Галина Сергіївна Меднікова. – К., 2002. – 214 с.	1
43	Острозька академія XVI-XVII ст.: енциклопедичне видання. – Острог. – 2008. – 228 с. // https://www.oa.edu.ua/doc/enc/Encyklopediya_1.pdf .	Ел. Ресурс
44	Острозька Біблія та філософська й богословська думка в Острозькій академії // https://r500.ua/ostrozka-bibliya-ta-filosofska-j-bogoslovska-dumka-v-ostrozkij-akademiyi/ .	ел. ресурс
45	Парфенюк Н. В. Полемічна література як публіцистичний жанр	ел.

	друкованого видання: поняття, характеристика та особливості полемічних текстів/ Н. В. Парфенюк //Інформаційне суспільство. Випуск 21. – 2015. – С. 26 – 30 // file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/is_2015_21_6.pdf .	ресурс
46	Подольська Є. А. та ін. Культурологія: Навч. посібник / Є. А. Подольська. – К.: 2005. – 392 с.	1
47	Попович М.В. Нарис історії культури України / Попович М. В. — К., 1998. — 728 с. // http://194.44.152.155/elib/local/sk610033.pdf .	ел. ресурс
48	Примаченко Яна. Українське кіно 1920-х років у пошуках власних тем та смислів / Яна Примаченко //file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/0013030.pdf.	ел. ресурс
49	Резвухіна Л. О. Особливості стилю бароко в декоративно-прикладному мистецтві / Людмила Олександрівна Резвухіна // file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/Kmss_2016_17_24.pdf	ел. ресурс
50	Склокін В. Чи існувало українське Просвітництво? Кілька міркувань із приводу незавершеної історіографічної дискусії / Володимир Склокін // http://er.ucu.edu.ua:8080/bitstream/handle/1/462/08_Sklokin-Enlightenmnt.pdf?sequence=1&isAllowed=y	ел. ресурс
51	Сліпущко О. Література Київської Русі : навчальний посібник. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2014. – 394 с.	ел. ресурс
52	Словник культурологічних термінів для студентів усіх спеціальностей заочної та денної форм навчання / уклад. О.Д. Паршакова. – Краматорськ, 2009. – 41 с.	ел. ресурс
53	Третяк К. Українське бароко як вираз національної ідеї в архітектурі / Кирило Третяк // Етнічна історія народів Європи // file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/eine_2001_9_9.pdf .	ел. ресурс
54	Чепелик О. В. Скульптор Пінзель і духовний ландшафт українського бароко // file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/vdakkkm_2013_2_43.pdf .	ел. ресурс
55	Українська культура в іменах. Довідник [для студ. усіх спеціальн.] / О. О. Петутіна, Н. В. Вандишева-Ребро, О. В. Голозубов [та ін.]; за ред. О. О. Петутіної. – Харків: НТУ «ХПІ», 2017. – 303 с.	Ел. Ресурс
56	Українська література ХХ століття : навч.-метод. посіб. / Упоряд. О. В. Слюніна. – Х., 2014. – 156 с.	ел. ресурс
57	Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник. – 4-е вид., переробл. і доповнене. – Львів: Бескид Біт, 2005. – 304 с.	15
58	Філіпчук Н. Творчість Миколи Лисенка у контексті формування гуманістичної спрямованості музичної освіти в західній Україні/ Наталія Філіпчук // Проблеми підготовки сучасного вчителя № 6 (ч. 2), 2012. // file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/ppsv_2012_6(2)_40.pdf .	ел. ресурс

59	Шумка М. Філософія та світогляд українського романтизму: матеріали до лекції / М. Шумка // Наукові записки. – Серія Філософія. – С. 153 – 161.	ел. ресурс
60	Шишкіна Є. Дискусії навколо питання зародження книгодрукування в Україні /Євгенія Шишкіна // http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/22952/3/Shyshkina_Diskusii_2011.pdf .	ел. ресурс
61	Ямаш Ю. Жанрова палітра Івана Труша / Юрій Ямаш // http://nz.ethnology.lviv.ua/archiv/2011-5/14.pdf	ел. ресурс